

Sygn. akt V U 126/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2018 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. K., L. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

na skutek odwołania E. K., L. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 7 grudnia 2017 r.

znak (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od każdego z wnioskodawców na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwoty po 300,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

SSO Krzysztof Głowczyński

Sygn. akt VU 126/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzjami z dnia 07 grudnia 2017 r., znak (...) odmówił wnioskodawczyni E. K. i L. K. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca do października 2006 r., od grudnia 2006 r. do sierpnia 2007 r. i od października do grudnia 2007 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż decyzja z dnia 27 września 2016 r. określająca należności, które będą podlegały umorzeniu uprawomocniła się z dniem 04 listopada 2016 r. Termin spłaty należności niepodlegających umorzeniu upłynął 04 listopada 2017 r. Strona nie uregulowała w wyznaczonym terminie należności niepodlegających umorzeniu jak również nie zawarła z Zakładem układu ratalnego na spłatę należności. Brak jest podstaw do umorzenia należności w oparciu o przepisy ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

W jednobrzmiących odwołaniach od powyższych decyzji E. K. i L. K. zarzucili:

1. naruszenie przepisów ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędną wykładnię i ich niewłaściwe zastosowanie w sytuacji gdy wnioskodawca jako spadkobierca na podstawie decyzji z dnia 16 maja 2016 r. był zobowiązany wyłącznie do uiszczenia nieopłaconych składek z tytułu ubezpieczeń społecznych za okres od czerwca 2006 r. do grudnia 2007 r. oraz nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności braku wiedzy wnioskodawcy odnośnie wysokości niepodlegających umorzeniu należności z tytułu składek za okres od 01 stycznia 1999 r.,

2. naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie braku podstaw do umorzenia należności z tytułu składek w sytuacji gdy istniały podstawy do ich umorzenia z uwagi na trudną sytuację życiową i majątkową wnioskodawcy i jego żony, albowiem jako zobowiązany ze względu na stan majątkowy i sytuację rodzinną nie jest w stanie opłacić tych należności, ponieważ pociągnęłoby to zbyt ciężkie skutki dla wnioskodawcy zobowiązanego i jego rodziny, w szczególności opłacenie należności z tytułu składek pozbawiłoby zobowiązanego i jego rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz z uwagi na przewlekłą chorobę żony zobowiązanego pozbawiającej zobowiązanego możliwości uzyskiwania dochodu umożliwiającą opłacenie należności,

3. sprzeczność istotnych ustaleń ZUS poprzez przyjęcie, że istnieją podstawy do odmowy umorzenia należności z tytułu składek w sytuacji istnienia podstaw do umorzenia należności z tytułu posiadania uprawnień do złożenia wniosku o umorzenie składek, przyjęcia odpowiedzialności wyłącznie wnioskodawcy za okres od czerwca 2006 r. do grudnia 2007 r. z tytułu nieopłaconych składek, stanu majątkowego i sytuacji rodzinnej, i zdrowotnej wnioskodawcy i jego żony, którzy nie są w stanie opłacić tych należności ponieważ pociągnęłoby to zbyt ciężkie skutki, albowiem pozbawiłoby odwołujących się i ich rodziny możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych czy leczenia przewlekłej choroby E. pozbawiając zobowiązanych możliwości uzyskiwania dochodu umożliwiającą opłacenie należności, istnienia różnych podstaw prawnych do umorzenia należności z tytułu składek.

Wskazując na powyższe wnioskodawcy wnieśli o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca do października 2006 r., od lutego 2006 r. do sierpnia 2007 r. i od października 2007 r. do grudnia 2007 r. w łącznej kwocie 2.799,49 zł i na ubezpieczenie zdrowotne za wskazane okresy w łącznej kwocie 5.665,58 zł.

W odpowiedzi na powyższe odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o ich oddalenie W uzasadnieniu wskazał, że decyzją z dnia 16 maja 2016 r. orzekł o osobistej odpowiedzialności wnioskodawców za zobowiązania spadkowe zmarłego w dniu 09 lutego 2014 r. P. K. z tytułu nieopłaconych składek. L. K. odpowiadał zarówno za należności podlegające jak i niepodlegające umorzeniu. Decyzją z dnia 27 września 2016 r. organ rentowy określił należności, które będą mogły podlegać umorzeniu. Termin spłaty należności niepodlegających umorzeniu upłynął 04 listopada 2017 r. Umowa o spłacie ratalnej nie została zawarta, jak również sama spłata nie została dokonana. Wnioskodawcy mieli prawo wystąpić z wnioskiem o umorzenie należności w oparciu o art. 28 ust. 3a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i rozporządzenia MGPIPS z dnia 31 lipca 2003 r., jednak z takim wnioskiem nie występowali. Stąd brak jest możliwości umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 16 maja 2016 r. organ rentowy orzekł o solidarnej odpowiedzialności wnioskodawców E. i L. K. za zobowiązania zmarłego P. K. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne powstałe w okresie od czerwca 2006 r. do grudnia 2007 r. - odpowiednio – w kwotach 5.870,84 zł i 6.597,66 zł oraz na Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powstałe w okresie od lipca 2006 r. do września 2006 r. w łącznej kwocie 113,64 zł.

W dniu 13 lipca 2016 r. wnioskodawcy złożyli na podstawie przepisów ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzą pozarolniczą działalność wniosek o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe w całości. Wydanymi na skutek powyższego wniosku decyzjami z dnia 27 września 2016 r. organ rentowy określił, iż według stanu na dzień 13 lipca 2016 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek za okresy od czerwca 2006 r. do października 2006 r., od grudnia 2006 r. do sierpnia 2007 r. i od października 2007 r. do grudnia 2007 r. z tytułu składek na ubezpieczenia zdrowotne w łącznej kwocie 2.799,49 zł (1.508,70 zł z tytułu składek i 1.281,99 zł z tytułu odsetek oraz 8,80 zł z tytułu kosztów upomnienia) i ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 5.665,58 zł (3.066,88 zł z tytułu składek, 2.589,90 zł z tytułu odsetek oraz 8,80 zł z tytułu kosztów upomnienia). W punkcie II tych decyzji organ stwierdził, iż warunkiem umorzenia tych należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu za okres od 1 stycznia 1999 r., które należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty łącznie. Decyzje te odebrali osobiście L. K. i E. K. dnia 03 października 2016 r. i ich nie zaskarżyli, przez co decyzje te uprawomocniły się z dniem 04 listopada 2016 r. Do decyzji załączono informacje przybliżające dalsze kroki w celu spełnienia warunków umorzenia, kwotę należności niepodlegających umorzeniu według stanu na dzień wpływu wniosku o umorzenie. W związku z upływem 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji z dnia 27 września 2016 r. z dniem 04 listopada 2017 r., upłynął termin spłaty należności niepodlegających umorzeniu.

(o k o l i c z n o ś c i n i e s p o r n e; w tym w szczególności akta ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie albowiem w przekonaniu Sądu zaskarżone decyzje są prawidłowe.

Organ rentowy rozpatrując wniosek o umorzenie zaległości z tytułu składek był ściśle związany przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r., poz. 1551).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 01 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1) która przed dniem 01 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Zgodnie zaś z ust. 6 cytowanego art. 1 ustawy, umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1 (o umorzeniu należności) niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za

zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego – ust. 10 art. 1 ustawy. Zgodnie z art. 1 ust. 11 omawianej ustawy, niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia. Na podstawie art. 2 omawianej ustawy, z wnioskiem o umorzenie należności, o których mowa w art. 1 ust. 1, może również wystąpić spadkobierca lub osoba trzecia, jeżeli w zakresie tych zobowiązań Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o ich odpowiedzialności.

Przepisy ustawy abolicyjnej mają charakter szczególny, stanowią bowiem wyłom w ogólnej zasadzie odpowiedzialności przedsiębiorców za opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne. Kreują one instrument daleko idącego wsparcia dla przedsiębiorców, pozwalający na odzyskanie płynności finansowej poprzez pozbycie się zadłużenia składkowego. Przepisy tej ustawy są bezwzględnie obowiązujące i wymagają ścisłej wykładni. Nie zawierają też norm, które łagodziłyby skutek niespełnienia warunków umorzenia składek w postaci spłacenia należności niepodlegających umorzeniu na podstawie tej ustawy z uwagi na szczególne okoliczności związane z sytuacją osobistą lub majątkową płatnika korzystającego z prawa do umorzenia. Nie ma też norm, które z wyjątkowych nawet powodów pozwalałyby na przedłużenie ustawowego 12 - miesięcznego terminu spłaty nieumarzalnych zaległości.

Jak natomiast wynika bezspornie z okoliczności sprawy, mimo że wnioskodawcy osobiście odebrali decyzje z dnia 27 września 2016 r., w których wyraźnie wskazano warunek umorzenia składek za sporny okres, nie spełnili go w ciągu roku od prawomocności decyzji. Należności te nie zostały też rozłożone na raty.

Tym samym na dzień przypadający po 12 miesiącach od prawomocności decyzji ustalających warunki umorzenia, wnioskodawcy nadal posiadali nieopłacone, niepodlegające umorzeniu składki na ubezpieczenia społeczne, co stanowi negatywną przesłankę umorzenia nieopłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne za wskazane w zaskarżonej decyzji ZUS okresy.

Zaskarżone decyzje spełniają zatem wszystkie przesłanki określone we wskazanych przepisach ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Należy ponadto wskazać, że sąd ubezpieczeń społecznych nie może wykroczyć poza przedmiot postępowania wyznaczony w pierwszym rzędzie przez przedmiot zaskarżonej decyzji, a następnie przez zakres odwołania od niej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 października 2014 r., sygn. akt III AUa 241/14; LEX nr 1551942). Ze względu zatem na treść zaskarżonych decyzji, których przedmiot stanowi odmowa umorzenia należności z tytułu składek w trybie przepisów ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. oraz odwołań od tych decyzji, postępowaniem nie może być objęte podniesione dopiero w odwołaniu żądanie umorzenia należności na podstawie art. 28 ust. 3a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i powołanego rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2003 r. Wnioskodawcy nie złożyli dotychczas wniosku o umorzenie należności w trybie wskazanych powyżej przepisów i wobec tego organ rentowy dotychczas nie wydał jeszcze decyzji we wskazanym zakresie.

W świetle ustalonego w sprawie stanu faktycznego oraz powyższych rozważań zarzuty odwołań nie są uzasadnione i w związku z tym nie uzasadniają także zawartych w nich wniosków. Wskazywane w odwołaniach okoliczności dotyczące stanu majątkowego i sytuacji rodzinnej wnioskodawców mogą mieć znaczenie w postępowaniu z wniosku o umorzenie złożonego w trybie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione uzasadnionych podstaw odwołania oddalił.